

EVALUATIE LEIDSE LAPTOPPERS 2024-2025

1. Inleiding

Leidse Laptops zamelt gebruikte laptops in, om deze te refurbishen en aan jongeren en statushouder in de Leidse regio te schenken. Begin 2024 heeft Leidse Laptops, dat opereert onder de vleugels van de Stichting Allemaal Digitaal, subsidie ontvangen van de gemeente Leiden en een financiële bijdrage van Fonds1818. Hiermee zijn twee trajecten opgezet

1. Leidse Laptops zamelt financieel afgeschreven laptops in van instellingen en bedrijven. De gemeente Leiden stelt hiervoor jaarlijks 750 laptops beschikbaar.
2. Daarnaast zamelt Leidse Laptops via Bibliotheek BplusC en het KringloopWarenhuis oude laptops in van particulieren en kleine(re) bedrijven.

Deze evaluatie beschrijft wat er de afgelopen jaren is bereikt en er worden aanbevelingen gedaan over het voortbestaan van het initiatief in 2026 en over de rol die Allemaal Digitaal daarin kan spelen.

2. Aanpak

Het doel van het Leidse Laptops is het vergroten kansengelijkheid en digitale vaardigheden van jongeren en statushouders tot 30 jaar. Leidse Laptops geeft zoveel mogelijk afgeschreven laptops een 2^e leven (en anders worden deze recycled). In het plan van aanpak van december 2023 is de gevolgde aanpak beschreven. Deze bestaat kortweg uit het volgende.

- Het project is financieel en juridisch ondergebracht bij de stichting Allemaal Digitaal (AD), maar opereerde in eerste instantie zelfstandig. Vanaf zomer 2025 heeft AD de – steeds verder toenemende - werkzaamheden voor refurbishen, logistiek en support van Leidse Laptops overgenomen.
- Financieel afgeschreven laptops worden gedoneerd door bedrijven en instellingen. Deze worden door FlexIT refurbished, volgens de laatste standaards op het gebied van (data)veiligheid v.w.b. kwaliteit, logistiek, data wiping, etc.
- Ook worden laptops ingezameld van particulieren en kleine(re) bedrijven. De data van deze laptops wordt gewiped met (door FlexIT beschikbaar gestelde) professionele software en waarvoor een formeel data wipe certificaat wordt verstrekt. Deze laptops worden ingezameld bij de filialen van BplusC en het KringloopWarenhuis¹.
- De laptops wordt verstrekt aan jongeren tot 30 jaar en statushouders², die geen geld hebben om een laptop te kopen maar deze wel nodig hebben voor school, opleiding, taalles of om werk te vinden.
- De professionals van maatschappelijke organisaties die werken met jongeren of statushouders, delen de laptop uit (zie bijlage voor de lijst van organisaties). De professionals bepalen, op basis van hun kennis van en ervaring met de jongere/statushouder/het gezin, wie een laptop ontvangt.

¹ De eerste 8 maanden waren ook de lokale Gamma inzamelpunt; met de toevoeging van de filialen van het KringloopWarenhuis waren er voldoende inzamelpunten voor de hele gemeente.

² Voor statushouders wordt geen leeftijdsgrens gehanteerd, omdat zij, onafhankelijk van hun leeftijd, de Nederlandse taal moeten leren en bijvoorbeeld een opleiding volgen om hun oude beroep in NL te kunnen oppakken.

- Bij uitgifte van de laptop stelt de professional samen met de jongere/statushouder een overeenkomst op waarin doelstellingen zijn vastgelegd waaraan de jongere/statushouder aan gaat werken, nu er een laptop beschikbaar is. De jongere/statushouder tekent voor ontvangst, waarbij wordt beloofd de laptop niet door te verkopen en bij uitval in te leveren.
- De maatschappelijke organisaties geven aan het begin van het jaar aan hoeveel laptops zij denken nodig te hebben. De uitgifte vindt door het jaar heen plaats, met pieken rond de start het (school-)jaar.
- Vanaf 2025 ontvangen ook jongeren en statushouders in de randgemeenten van Leiden (Oegstgeest, Leiderdorp, Zoeterwoude) een laptop, via de aldaar actieve maatschappelijke organisaties zoals JES Rijnland, Leergeld en Vluchtelingenhulp, en via Includio in Leiderdorp, Kwadraad in Oegstgeest.
- BplusC heeft, i.s.m. Leidse Laptops, een pilot gehouden om de digitale vaardigheden van jongeren actief te vergroten en ze te helpen bij digitale problemen (digitale overheid, wat moet je doen als je 18 jaar wordt, ICT problemen).

3. Belangrijkste resultaten en aanbevelingen

Hieronder de behaalde resultaten en bijbehorende aanbevelingen die de afgelopen jaren zijn opgehaald.

Aantallen

- De gemeente Leiden heeft elk jaar 750 laptops gedoneerd. Daarnaast hebben bedrijven en instellingen uit de regio nog eens 700 laptops gedoneerd, waarbij de helft door een donatie van Zorg en Zekerheid (voor Leiden e.o.). Bij inwoners zijn ruim 600 laptops ingezameld.
- In 2024 hebben de maatschappelijke organisaties in de Leidse regio bijna 400 laptops aan jongeren en statushouders kunnen uitdelen. In 2025 waren dat er nog eens 900.

Aanpak en impact

- Een lokaal aanspreekpunt/projectleider is essentieel om samen met gemeente en andere partner op te trekken en een netwerk op te bouwen dat werkt aan lokale doelen. Bovendien is lokaal inzamelen voor de eigen inwoners sympathiek en concreet, waardoor iedereen graag mee doet.
- De regie rondom donatie en verwerking van laptops (refurbishen, logistiek, support), daarentegen, is arbeidsintensief werk dat t.b.v. (kosten)efficiëntie het beste kan worden ondergebracht bij het landelijk opererende Allemaal Digitaal, voor wie dit core-business is.
- Bij het uitdelen van laptops is ervoor gekozen om professionals van de maatschappelijke organisaties zelf te laten bepalen, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met kennis van de thuissituatie van de client, wie in aanmerking komt voor een laptop. Er worden zo min mogelijk kaders opgeworpen opdat zoveel mogelijk jongeren kunnen worden geholpen. Deze aanpak blijkt goed te werken omdat de professionals prima kunnen beoordelen wie er echt een laptop nodig heeft, en er afspraken kunnen worden gemaakt welke doelen met een laptop worden gerealiseerd. Het risico dat een client bij verschillende instanties 'shopt' om zo een extra laptop te krijgen, wordt door de professionals als relatief klein ingeschat.
- De gevolgde aanpak heeft een positieve impact in het sociaal werkveld: de zelfredzaamheid van de ontvanger wordt actief gestimuleerd, wat extra motiveert om aan de slag te gaan, de

professional kan sneller concrete afspraken maken over doelen en resultaten, en de relatie professional-ontvanger verbetert.

- Waar nuttig (denk aan schuldhulpverlening, jobcoaching en taalopleidingen) wordt aanbevolen een begeleidingstraject te starten, waarbij bij de start een bruikleenovereenkomst wordt opgesteld en bij afronding de laptop wordt geschonken (eigendomsovereenkomst).
- Het is niet voldoende om alleen een laptop te schenken. Jongeren, zeker als geen rolvoorbeelden voorhanden is, hebben onvoldoende kennis van en ervaring met de digitale overheid, veilig internetten. Ondersteuning bij het werken met Excel, maken van een CV, etc. is nodig³. Dit vraagt een aanpak waarbij de jongeren actief in hun eigen omgeving worden opgezocht en - vanuit hun eigen beleavingswereld (bijv. wat moet je regelen als je 18 jaar wordt?) - worden benaderd. Het lokale bibliotheekwezen kan daarin een belangrijke, initiërende en stimulerende rol vervullen.

4. Impact voor doelgroep en maatschappelijke organisaties

Een 15-tal maatschappelijke organisaties hebben de afgelopen twee jaar ervaring opgedaan met de uitgifte van laptops aan jongeren en statushouders. Eind 2025 is een evaluatie gehouden onder de professionals en coördinatoren van deze organisaties om te bepalen wat de impact en effecten zijn van het schenken van een laptop aan jongeren/statushouders. Hoe helpt een laptop de jongere/statushouder? Wat zijn de ervaringen van de professionals? Verandert er iets in de werkverhouding tussen professional en client⁴? Hebben de maatschappelijke organisaties hun werkwijze veranderd?

Voor deze evaluatie is met professionals en coördinatoren gesproken van de maatschappelijke organisaties die laptops uitdelen. Zij vertellen over zowel hun eigen aanpak en ervaringen en delen de ervaringen van hun client.

4.1 Impact voor professionals

De professionals bepalen zélf, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met kennis van de thuissituatie van de client, wie in aanmerking komt voor een laptop. Wie een laptop ontvangt wordt bepaald vanuit de situatie van de jongere/statushouder en niet zozeer op basis van wet- en regelgeving. De professional kan er dus voor kiezen om bijvoorbeeld een gezin met meerdere kinderen in de schoolgaande leeftijd een 2^e laptop te geven.

In het begin was het voor veel professionals best wennen om zélf verantwoordelijk te zijn voor de uitgifte van laptops en om zélf te bepalen wie een laptop krijgt.

De professionals weten goed wat er speelt bij de client die zij begeleiden en kunnen dus ook goed beoordelen of een laptop nodig is. De professionals vinden het, na soms dus een aarzelende start, erg fijn dat ze zélf de regie hebben om hierover te beslissen en voelen de verantwoordelijkheid om dit op een zorgvuldige, weloverwogen manier te doen. Bij de client wordt

³ Zo blijkt uit onderzoek van Digisterker (o.a. Jongeren en de digitale overheid, 2017)

⁴ In onderstaande tekst wordt het woord *client* gehanteerd om de verschillende doelgroepen (jongeren, gezinnen met kinderen, statushouders) aan te duiden.

altijd gecheckt of er niet ook een aanvraag bij (m.n.) Leergeld loopt; de client die via meerdere loketten proberen te shoppen zijn veelal wel bekend.

De professionals geven aan dat het heel fijn werkt dat een laptop per direct beschikbaar is, omdat de client er dan ook direct mee aan de slag kan. Daardoor kan je makkelijk concrete vervolgspraken met de client maken, bijv. over het aanpakken van schulden of het zoeken van werk. Voor de professional zelf werkt het motiverend en stimulerend, omdat je zelf aan zet bent en echt iets voor de client kan betekenen.

De professional heeft iets heel concreets te bieden. Dat is goed voor de verstandhouding tussen client en professional, waardoor de client meer durft te vragen en de professional meer kan doorvragen en afspraken kan maken.

Het geven van een laptop werkt dus goed als incentive. “Er zijn geen barrières en geen excuses, je kunt direct aan de slag en dat verwachten we dan ook”.

4.2 Impact voor doelgroep

De laptops van Leidse Laptops zijn per direct beschikbaar. Dat was voorheen wel anders: het aanvragen van een laptop was tijdrovend en het lukte niet altijd om er een te bemachtigen. Ook kwam de benodigde laptop pas vele weken of maanden later beschikbaar. Het gevolg voor de client: te laat aansluiten bij school/taalles, (de eerste) lessen missen, geen mogelijkheid om huiswerk te maken, niet bij stage kunnen inloggen (terwijl je al wel begonnen bent), in weekend niet verder kunnen, etc. Bovendien geldt: hoe langer iemand moet wachten, hoe groter is het afbreukrisico (demotivatatie, kiest ander pad, lethargie).

Een laptop neemt een last weg, zeker in een situatie waarin er al genoeg sores is. En omdat de laptops per direct beschikbaar zijn, loopt de cliënt niet gelijk een achterstand op (“taal is vaak al een handicap”).

Clënten zijn direct en concreet geholpen. Ze kunnen gelijk aan de slag (i.p.v. weken wachten). Ze kunnen thuis of op vakantie doorwerken/studeren/oefenen (huiswerk, taallessen) en zijn minder afhankelijk. Er kan direct worden geoefend, waardoor basisvaardigheden (taal- en computerlessen) verbeteren. Dit bevordert (duurzame) zelfredzaamheid, eigenwaarde, meedoen, zelfstandigheid, motivatie (voor school, om baan te zoeken). Het werkt positief bij de ontwikkeling: je kan zelf de eerste stap zetten en denken in mogelijkheden.

Gezinnen hoeven niet wéér alle financiële bewijzen op tafel te leggen om aan te tonen dat ze het zwaar hebben. Hierdoor ontstaat er meer vertrouwen in de begeleidende professional, zoals bijv. de brugfunctionaris die voorbeelden heeft genoemd van “afgehaakte” gezinnen waarmee ze nu weer mee in gesprek zijn en die langzaam weer terug in het “reguliere spoor” komen.

4.3 Impact voor maatschappelijke organisaties

Het feit dat Leidse Laptops elk jaar opnieuw voldoende laptops aan de maatschappelijke organisaties beschikbaar stelt, zorgt voor continuïteit en geeft de zekerheid dat de professionals laptops kunnen blijven uitdelen. Hierdoor is een aantal organisaties gaan nadenken over de rol die de laptop inneemt bij de begeleiding van hun ‘cliënten’, zie hieronder voor enkele ervaringen.

De maatschappelijke organisaties geven aan dat ze zeker niet *elke* aanvraag om een laptop honoreren. "We blijven kritisch. Als het gaat gonzen dat er bij ons laptops gratis worden uitgedeeld dan zien we ons cliëntèle na 2 gesprekken niet meer terug". Om dit te vermijden starten SHout Leiden, Schuldhulpmaatjes en Jobhulpmaatjes hun begeleidingstraject altijd met een bruikleenovereenkomst voor de laptop. Als de client het begeleidingstraject met goede resultaten doorloopt, gaat dit over in een eigendomsovereenkomst. Deze methodiek blijkt in praktijk goed te werken: de client boekt sneller resultaat omdat hij/zij met de laptop gelijk aan de slag kan (met bijv. financiën, administratie, CV maken). Volgend jaar zullen deze organisaties dan ook vaker een laptop inzetten bij de begeleidingstrajecten.

NB Ook bij taallessen kan deze werkwijze goed werken om de deelnemers extra te prikkelen het eindcertificaat te behalen.

5. Digitale inclusie – pilot i.s.m. BplusC

In 2024 zijn BplusC en Leidse Laptoppers een pilot⁵ gestart om de digitale geletterdheid van jongeren in de Leidse regio te vergroten, waardoor ze zelfstandig kunnen participeren in de digitale samenleving. Er is onderzocht waar jongeren behoefte aan hebben en er zijn enkele pilot-workshops op scholen gegeven om het bewustzijn (digitaal en financieel) van jongeren te vergroten. De belangrijkste conclusies van de pilot zijn:

- Digitale geletterdheid zou een structureel onderdeel moeten worden binnen het curriculum van het schoolonderwijs.
- BplusC wil een initiërende en regisserende rol nemen die past bij de nieuw gedefinieerde rol als expertise- en informatiecentrum. Daarbij hoort samenwerking met scholen en met lokale maatschappelijke organisaties die trainingen kunnen geven en begeleiding kunnen aanbieden.
- Er is al veel lesmateriaal, van doe-je-Digiding! Digisterker, etc. beschikbaar.

De pilot heeft BplusC een goed beeld opgeleverd wat te doen om nieuwe doelgroepen aan zich te binden. BplusC werkt inmiddels met meerdere partners samen om deze bredere dienstverlening aan te kunnen bieden. Door de pilot heeft BplusC goede contacten gekregen met verschillende scholen en maatschappelijke partners. Inmiddels organiseert BplusC, samen met maatschappelijke partners, DUWO en scholen voor (bijna)volwassenen, spreekuren en een in-house vraag- en leerpunt.

6. Gemeente Leiden

Begin 2023 heeft de gemeente Leiden samen met Leidse Laptoppers (dat toen al laptops van particulieren inzamelde) de mogelijkheid onderzocht om financieel afgeschreven laptops van de gemeentelijke organisatie te refurbishen en beschikbaar te stellen aan inwoners van de Leidse regio. Na een succesvolle pilot met refurbisher FlexIT en maatschappelijke organisatie SHout Leiden (begeleiding jongeren 18-30 jaar), heeft de gemeente besloten jaarlijks 750 laptops beschikbaar te stellen. Daarvoor moesten verschillende organisatie onderdelen uit zowel beleid als bedrijfsvoering op een lijn worden gebracht; iets wat in een politiek-ambtelijke organisatie geen vanzelfsprekendheid is.

⁵ Gefinancierd met een door de gemeente verkregen subsidie van BZK i.h.k.v. digitale inclusie

- Het initiatief kwam vanuit Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) van de gemeente. De MVI adviseur was hierbij de ‘linking pin’ tussen bedrijfsvoering en beleid.
- ICT, als onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente (ondergebracht in de [Centrumregeling Bedrijfsvoering Leidse Regio](#)), stelde financieel afgeschreven laptops beschikbaar. ICT/Bedrijfsvoering heeft het refurbishen van de laptops bekostigd. Daarnaast ontvangt ICT *geen* geld voor de restwaarde van de afgeschreven laptops.
- De beleidsafdeling BMO (Beleid Maatschappelijke Ontwikkeling) subsidieerde de 2-jarige projectkosten, met een 50% co-financiering van Fonds1818. Het project draagt bij aan de BMO doelstellingen v.w.b. kansengelijkheid, armoedebestrijding, digitale inclusie en laaggeletterdheid.

Voor BMO is – zeker ook achteraf – tevreden met de keuze dat gemeente *niet zelf* verantwoordelijk is voor de uitgifte van de laptops. Dat de professionals uit het sociaal werkveld zélf bepalen wie in aanmerking komt voor een laptop, sluit goed aan bij het idee van de gemeente dat de maatschappelijke organisaties autonoom te werk gaan.

7. Allemaal Digitaal

Leidse Laptops valt formeel onder de vleugels van de stichting Allemaal Digitaal. Een logische keuze omdat Allemaal Digitaal het landelijke equivalent is van LL: beiden zamelen laptops in die worden geschonken aan mensen met een kleine beurs.

Gedurende de looptijd van het project is het aantal te verwerken laptops steeds groter geworden. Vanaf de zomer van 2025 heeft Allemaal Digitaal de werkzaamheden voor refurbishen, logistiek en support van Leidse Laptops overgenomen. Daarmee zijn de werkzaamheden van het project voor in de toekomst geborgd, inclusief waarborg van kwaliteit van de laptops en bijbehorende support.

Vanaf september 2025 zijn ook laptops beschikbaar vanuit de Rijksoverheid. Deze worden in Leiden ingezet voor inwoners ouder dan 30 jaar. Dit kan eenvoudig worden ingevoerd met de huidige samenwerkingspartners.

8. Communicatie en campagnes

Verschillende campagneactiviteiten zijn ontplooid om particulieren en bedrijven te stimuleren hun laptop aan Leidse Laptops te doneren.

1. Bij de start van het project is een lokale campagne opgezet, met twee posters (zie punt 5) met een Leidenaar er op en de slagzin: “Leon/Jitske levert zijn/haar oude laptop in. Jij ook?”. Deze poster hangt op alle BplusC- en Kringloop-filialen en is via social media verspreid.
2. Op de [site](#) van Leidse Laptops staat allerhande informatie over hoe een laptop in te leveren, hoe je donateur kan worden, hoe je een samenwerkingspartner kan worden, hoe een laptop te bemachtigen, en waar je op moet letten als je de laptop installeert.
3. De gemeente heeft een [video](#) gemaakt over de donatie van 750 laptops (met daarbij de route van een laptop: van de ICT afdeling naar een jongere).
4. De donatie van 600 laptops (waarvan 350 voor Leiden) van Zorg en Zekerheid is bekend gemaakt op [radio](#) en [lokale krant](#) (p.29).

5. Diverse communicatie-momenten zijn gecommuniceerd op social en in lokale media, waaronder:
 - De ontvangst [startsubsidie](#) van gemeente Leiden;
 - De [Wecycle](#) weken, met aandacht voor [recyclen van oude laptops](#);
 - Het uitdelen van de [eerste refurbished laptop](#);
 - De [eerste laptop](#) die wethouder aan maatschappelijke organisatie SHout Leiden verstrekt;
 - De eerste [65 laptops](#) die naar SHout Leiden gaan;
 - De donatie van laptops van [BplusC](#);
6. In september 2025 (“de scholen beginnen weer maar niet iedereen heeft een laptop en die heb je wél nodig”) is er campagne⁶ opgezet, met onder meer uitingen in de [krant](#) en [radio](#).
7. De [eerste laptops van de Rijksoverheid](#) zijn aan [Leidenaren](#) uitgedeeld.

9. Hoe verder in 2026?

Het project zoals begin 2024 opgetuigd stopt formeel per 1 januari 2026. De werkzaamheden worden natuurlijk wel gecontinueerd.

9.1 Werkzaamheden in 2026

Donaties van de gemeente Leiden en van bedrijven en instellingen (bij donaties groter dan 10) worden door Allemaal Digitaal verwerkt. Allemaal Digitaal zorgt ook voor de inbreng van laptops vanuit het [Rijksoverheid traject](#). De lokale laptops wordt ingezet voor de leeftijd tot 30 jaar, de andere voor de leeftijd vanaf 30 jaar. Allemaal Digitaal is verantwoordelijk voor het refurbishen en recyclen van de laptops (uitgevoerd door FlexIT), de uitgifte van de refurbished laptops aan maatschappelijke partners in regio Leiden, en de benodigde service en onderhoud op de laptops. De Leidse Laptops website blijft gehandhaafd.

Donaties van inwoners (en voor kleine bedrijven met donaties kleiner dan 10) blijven onder verantwoordelijkheid van Leidse Laptops, dat zorg draagt voor campagnes om het inleveren van laptops te stimuleren, het verwerken van donaties van inwoners (filialen BplusC en KringloopWarenhuis), het refurbishen en recyclen (KringloopWarenhuis), de uitgifte van laptops aan lokale partijen, die buiten de genoemde maatschappelijke organisaties vallen.

9.2 Kosten in 2026

Over de te verwachten kosten in 2026 is het volgende op te merken:

- Het refurbishen, de logistiek en de support (uit te voeren door AD) worden gedekt door een financiële bijdrage van [De Laptopdesk](#) (een initiatief van samenwerkende fondsen). Er komt een hiervoor gezamenlijke aanvraag namens alle maatschappelijke organisaties (met JES Rijnland als penvoerder).
- De afschrijving op de restwaarde van laptops blijft bestaan als kostenpost voor de gemeente.
- De kosten voor inzamelen en refurbishen van laptops van particulieren (ca 4.000 euro per jaar) zijn gedekt voor 2026. Voor 2027 e.v. wordt nog een oplossing gezocht.

⁶ Het aantal ingeleverde laptops steeg van 10 per week naar – gedurende de campagne - 30 à 40 per week. Ook het aantal door bedrijven ingeleverde laptops steeg substantieel (totaal ca. 120 laptops in 4 weken).

Bijlage: Maatschappelijke organisaties

Leidse Laptops werkt samen met verschillende maatschappelijke organisaties in de regio Leiden.

De refurbished laptops van de gemeente en Zorg en Zekerheid worden door de volgende organisaties uitgegeven.

- Stichting Leergeld Leiden e.o.
- SHout Leiden
- SOL Leiden
- Incluzio Leiden
- BuZZ
- JES Rijnland
- Stichting Binnenvest
- Skill School
- Leidse Inburgering en Jongeren
- Sociale Wijkteams
- Vluchtelingenwerk Leiden
- VoorElkaarLeiden/ Schuldhulpmaatje/ Jobhulpmaatjes
- SUN Leiden
- Pangea
- Humanitas Leiden
- Leids Steunloket Migranten
- Incluzio Leiderdorp
- Kwadraad (Oegstgeest)

De refurbished laptops van particulieren en kleinere bedrijven gaan naar o.m. buurthuizen, buurtinitiatieven voor o.a. taallessen, [De Sleutelplaats](#), [IncLUision](#) en het AZC/COA.